

**Opinia do ustawy o ratyfikacji Umowy
między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej
o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innych przestępstw
oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych,
podpisanej w Wilnie dnia 14 marca 2006 r.**

Celem przedmiotowej umowy bilateralnej jest uregulowanie współpracy pomiędzy Polską a Litwą w zakresie zwalczania międzynarodowej przestępczości, zwłaszcza tej o charakterze zorganizowanym. Umowa dotyczy w szczególności przestępczości przygranicznej.

Jest to druga taka umowa zawierana przez Polskę. Pierwsza została podpisana z Republiką Słowacką 23 marca 2004 r. i nie weszła jeszcze w życie.

Kolejna trzecia Umowa, podpisana z Republiką Czeską w dniu 21 czerwca 2006 r., została przesłana do Parlamentu jednocześnie z niniejszą Umową, w celu wyrażenia zgody na jej ratyfikację przez Prezydenta RP.

Treść tych Umów została skorelowana z podobnymi, obowiązującymi Polskę dwiema umowami zawartymi z Republiką Federalną Niemiec: z dnia 18 lutego 2002 r. o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych oraz z dnia 18 czerwca 2002 r. o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz szczególnie niebezpiecznych przestępstw.

Umowa pomiędzy Polską a Litwą, podpisana w Wilnie dnia 14 marca 2006 r., określa zasady współpracy w zapobieganiu i zwalczaniu w szczególności przestępczości zorganizowanej, a także innych przestępstw, wykrywaniu sprawców przestępstw, a także współdziałania na terenach przygranicznych.

Umowa nie obejmuje udzielania pomocy prawnej w sprawach karnych.

W Rozdziale I, w art. 1 umawiające się strony wskazały katalog szczególnie groźnych przestępstw, których zwalczanie jest przedmiotem Umowy. Katalog ten ma charakter otwarty, co pozwala na szerszy zakres możliwej współpracy.

Art. 2 zawiera listę organów właściwych do realizowania Umowy w obu krajach, w Polsce i na Litwie jest ich po siedem. Organy te mogą wymieniać, po wzajemnym porozumieniu, oficerów łącznikowych, tworzyć punkty kontaktowe i odbywać konsultacje.

Umowa w art. 3 wskazuje formy realizacji współpracy, którymi będą:

- przekazywanie informacji dotyczących konkretnych przestępstw,
- wymiana i udzielanie informacji dotyczących np. właścicieli pojazdów, miejsca pobytu osób, posiadania i legalności broni, osób prowadzących działalność gospodarczą, danych osobowych użytkowników sieci telekomunikacyjnych,
- organizacja wspólnych operacji antyterrorystycznych.

Umowa przewiduje współpracę w zakresie zwalczania i zapobiegania terroryzmowi, nielegalnemu obrotowi narkotykami, nielegalnej migracji, nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią, materiałami niebezpiecznymi i towarami podwójnego zastosowania oraz współpracę naukowo techniczną i szkoleniową.

W Rozdziale II, który dotyczy szczególnych form współpracy przewiduje się działanie w połączonych zespołach (art. 10), a w przypadkach określonych w art. 11 prowadzenie pościgu na terytorium drugiej ze Stron - postanowienia regulujące kwestię tzw. pościgu transgranicznego wejdą w życie po zniesieniu kontroli granicznej na granicy państwowej pomiędzy Stronami.

Umowa wprowadza, na terytorium drugiej Strony, możliwość obserwacji osób, prowadzenia operacji pod przykryciem i niejawnego nadzorowania przesyłek.

W Rozdziale III, który dotyczy współpracy na terenach przygranicznych, Umowa określa zasięg terytorialny terenów przygranicznych, właściwe na tym terenie organy współpracujące ze Stroną litewską. Ustanawia się możliwość tworzenia wspólnych patroli, ustanawiania stałych lub czasowych punktów kontaktowych o mieszanej obsadzie.

Rozdział IV stanowi o sytuacji prawnej funkcjonariuszy działających na terytorium drugiej ze Stron, o możliwości odmowy współpracy, ochronie danych osobowych, ochronie informacji niejawnych i o ewentualnych roszczeniach.

Postanowienia Umowy są samowystarczalne, co oznacza, że jej wejście w życie nie spowoduje konieczności zmian w prawie krajowym.

Ponieważ Umowa dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji oraz spraw uregulowanych w ustawie, związanie się nią przez Rzeczpospolitą Polską powinno nastąpić w drodze ratyfikacji przez Prezydenta RP za uprzednią zgodą parlamentu wyrażoną w ustawie (art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji).

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Oprac. B. Mandylis